



**Opinia do ustawy o Służbie Więziennej**  
**(druk nr 795)**

**I. Cel i przedmiot ustawy**

Uchwalona przez Sejm w dniu 19 lutego 2010 r. ustawa o Służbie Więziennej ma na celu zastąpienie dotychczas obowiązującej w tej materii ustawy z dnia 26 kwietnia 1996 r. o Służbie Więziennej. Ustawa dotychczasowa, obowiązująca 14 lat, 19 razy nowelizowana, stała się w przekonaniu projektodawcy niewystarczającą do realizowania zadań stojących aktualnie przed Służbą Więzienną.

Nowa ustawa uwzględnia wymogi Konstytucji RP, dorobek orzecznicy sądów administracyjnych oraz wieloletnie doświadczenia związane z funkcjonowaniem starej ustawy. Zawiera ona większość rozwiązań już istniejących oraz szereg nowych, które zostaną pokrótce omówione w niniejszej części opinii.

Ustawa składa się z 22 rozdziałów, które systematyzują jej materię.

**Rozdział pierwszy** określa charakter Służby Więziennej, jej zadania, podmioty obowiązane do współdziałania i współpracy. W rozdziale tym powołuje się jako organ doradczy Ministra Sprawiedliwości Radę Polityki Penitencjarnej, określa jej zadania i skład.

Koszty związane z funkcjonowaniem Służby Więziennej są pokrywane z budżetu państwa.

**Rozdział drugi** wskazuje organy Służby Więziennej oraz katalog jednostek organizacyjnych Służby Więziennej. Sposób naliczania etatów pracowników i funkcjonariuszy i kryteria uwzględniane przy ich naliczaniu. W art. 10 ustawy określono, że Dyrektor Generalny Służby Więziennej, jest przełożonym wszystkich funkcjonariuszy. Dyrektor Generalny podlega Ministrowi Sprawiedliwości. Ustawa określa zakres działania Dyrektora Generalnego, dyrektorów okręgowych, dyrektorów zakładów karnych i aresztów śledczych i komendantów: Centralnego Ośrodka Szkolenia Służby Więziennej, ośrodka szkolenia Służby Więziennej oraz ośrodków doskonalenia kadr Służby Więziennej. W art. 15 ustanawia się dzień 8 lutego świętem Służby Więziennej. Ustawa zawiera też przepisy określające wzór znaku graficznego i sztandarów Służby Więziennej.

**Rozdział trzeci** zawiera przepisy regulujące kwestie uprawnień funkcjonariuszy Służby Więziennej. Szczególnie ważny jest przepis art. 19, który zawiera katalog środków przymusu do stosowania których uprawnieni są funkcjonariusze SW. Pośród nich znajdują się dwa nowe środki: środki techniczne zapobiegające nawoływaniu do buntu lub nieposłuszeństwa oraz paralizatory czyli środki do obezwładniania za pomocą ładunku elektrycznego. Wprowadzono również możliwość prewencyjnego stosowania urządzenia technicznego, powodującego blokadę stawu kolanowego. Ustawa dokładnie reguluje zagadnienia związane z użyciem broni palnej i psa służbowego. Rozbudowane zostały przepisy ustawy dotyczące współdziałania Służby Więziennej z Policją zarówno na terenie jednostek organizacyjnych SW jak i w czasie konwojowania.

**Rozdział czwarty** składa się jedynie z dwóch artykułów i normuje materię dotyczącą zakresu gromadzenia i przetwarzania informacji i danych osobowych oraz zasad i trybu udzielania przez Służbę Więzienną informacji niezbędnych do realizacji zadań Służby, w tym o osobach obecnie lub w przeszłości pozbawionych wolności, a także o osobach, które oczekują na odbycie kary pozbawienia wolności.

**Rozdział piąty** określa, kto może pełnić służbę lub pracować w jednostkach organizacyjnych SW. Art. 29 zawiera zestawienie cech i warunków, które powinna spełniać osoba chcąca być pracownikiem. Przepisy tego rozdziału zapewniają pracownikom ochronę prawną podczas i w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych, przyznają dodatkowe uprawnienia osobom pracującym w stałym i bezpośrednim kontakcie z osadzonymi. Art. 33 wskazuje, że zasady etyki zawodowej będą określone, w formie regulaminu, przez Dyrektora Generalnego po zasięgnięciu opinii związku zawodowego funkcjonariuszy. Ustawa reguluje prawo zrzeszania się funkcjonariuszy w związku zawodowym, z wyłączeniem prawa do strajku.

Znajduje się tutaj przepis, którym ustanawia się odznakę "Za zasługi w pracy penitencjarnej" oraz inny określający dokumenty, którymi posługiwać się mają funkcjonariusze i pracownicy SW.

**Rozdział szósty** zawiera szczegółowe uregulowania odnoszące się do nawiązywania stosunku służbowego przez funkcjonariuszy, przeprowadzania wobec kandydatów na funkcjonariusza postępowania kwalifikacyjnego, składania ślubowania i pełnienia służby przygotowawczej.

Art. 38 zawiera zestawienie cech i warunków, które powinna spełniać osoba chcąca być funkcjonariuszem.

**Rozdział siódmy** - zostały w nim uregulowane kwestie dotyczące stanowisk służbowych i wymagań dotyczących poszczególnych stanowisk. Określono wymagania w zakresie

wykształcenia ogólnego jak i kwalifikacji zawodowych uprawniające do zajmowania poszczególnych stanowisk służbowych. Wskazane zostały rodzaje szkoleń, jakie obowiązany jest ukończyć funkcjonariusz, by zostać mianowanym na wyższe stanowisko służbowe. Ustawa ustanawia korpusy i stopnie Służby Więziennej oraz określa osoby uprawnione do nadawania poszczególnych stopni. Określa również po upływie jakich terminów może nastąpić nadanie kolejnego, wyższego stopnia. W art. 56 uregulowane zostało prawo do otrzymywania uposażenia z tytułu służby, zaś w art. 58 stanowi się jakie dodatki do uposażenia, o charakterze stałym przysługują funkcjonariuszom. Są to: dodatek za wysługę lat, dodatek za stopień oraz dodatek służbowy.

**Rozdział ósmy** określono katalog wyższych stanowisk kierowniczych w Służbie Więziennej, a także tryb powoływania i odwoływania z tych stanowisk oraz określono sytuację prawną funkcjonariuszy, którzy zostali odwołani z takich stanowisk. Rozdział ten określa również właściwych przełożonych osób zajmujących wysokie stanowiska kierownicze w SW.

**Rozdział dziewiąty** zawiera regulacje dotyczące delegowania funkcjonariusza do pełnienia służby w innej jednostce organizacyjnej oraz do pełnienia służby poza Służbą Więzienną. Zawiera też uregulowania odnoszące się do przenoszenia funkcjonariuszy na niższe stanowisko służbowe. Przepisy tu zawarte określają również kwestie należnych tym czasie uposażeń, uprawnień i świadczeń.

**Rozdział dziesiąty** zawiera dosyć rozbudowane przepisy dotyczące opiniowania służbowego. Określa się w nim kryteria według których dokonuje się oceny pełnionej służby, organy które są uprawnione do sporządzania opinii, terminy ich sporządzania, możliwość wnoszenia wniosków o zmianę wydanej opinii.

**Rozdział jedenasty** określa przesłanki zawieszenia funkcjonariusza w czynnościach służbowych i jego uprawnienia w zakresie wysokości uposażenia otrzymywanego w okresie zawieszenia.

**Rozdział dwunasty** określa obligatoryjne i fakultatywne przesłanki zwolnienia funkcjonariusza ze służby, przesłanki stwierdzenia wygaśnięcia stosunku służbowego, a także świadczenia pieniężne związane z ustaniem stosunku służbowego (odprawa oraz określone w art. 102 ust. 1 roczne świadczenie pieniężne). Przepis art. 103 określa przypadki w których funkcjonariusz zwolniony ze służby będzie obowiązany zwrócić równowartość kosztów wyżywienia, zakwaterowania, umundurowania oraz podróży służbowych otrzymanych przez funkcjonariusza w czasie kursu przygotowawczego lub szkolenia zawodowego. W art. 108 określone zostały szczególne uprawnienia funkcjonariuszy – kobiet.

**Rozdział trzynasty** określa zasady ustalania zdolności fizycznej i psychicznej do służby, zadania jednostek służby medycyny pracy Służby Więziennej, zasady ustalania predyspozycji funkcjonariuszy do zajmowania określonych stanowisk służbowych, kwestie związane z bezpieczeństwem i higieną dotyczących warunków pełnienia służby, odszkodowań należnych funkcjonariuszom, którzy doznali uszczerbku na zdrowiu lub ponieśli szkodę w mieniu na skutek wypadku pozostającego w związku z pełnieniem służby. Ustawa określa inne świadczenia należne funkcjonariuszom wykonującym czynności służbowe, takie jak wyżywienie, urlop zdrowotny, obóz kondycyjny.

**Rozdział czternasty** zawiera szczegółowe uregulowania dotyczące czasu służby funkcjonariuszy. Ustawa zawiera określenie jaki czas uważa się za czas pełnienia służby. Zawiera normy określające czas pełnienia służby, rozkład czasu służby, prawo funkcjonariusza do czasu wolnego od służby oraz ekwiwalentu pieniężnego za pełnienie służby ponad ustawowy wymiar czyli za nadgodziny. Ustawa określa przesłanki umożliwiające przedłużenie czasu służby funkcjonariusza ponad normę i sposób udzielania czasu wolnego za tak pełnioną służbę. Ustanawia się również obowiązek pozostawania w gotowości do pełnienia służby na telefoniczne wezwanie.

**Rozdział piętnasty** określa urlopy i zwolnienia od służby przysługujące funkcjonariuszom. Ustawa przewiduje urlopy wypoczynkowe, dodatkowe urlopy wypoczynkowe, płatne urlopy okolicznościowe z tytułu przeniesienia do pełnienia służby w innej jednostce, urlopy szkoleniowe, urlopy bezpłatne. Określone są tutaj również zasady i warunki ich przyznawania lub wypłacania ich ekwiwalentu.

**Rozdział szesnasty** określa uprawnienia mundurowe funkcjonariuszy i sposób ich realizacji.

**Rozdział siedemnasty** reguluje obowiązki i prawa funkcjonariuszy i dotyczy w szczególności uprawnienia do podejmowania zajęć zarobkowych poza służbą, obowiązku składania oświadczeń majątkowych, zakazu członkostwa w partiach politycznych, kwestii związanych z nabyciem prawa do emerytury. W końcu, w przepisach art. 169, wskazuje się wyróżnienia jakie mogą być udzielane funkcjonariuszowi, który wzorowo wykonuje swoje obowiązki służbowe.

**Rozdział osiemnasty** reguluje uprawnienia funkcjonariuszy do mieszkania. Prawo to regulowane jest w dwóch formach: prawa do lokalu albo przyznania pomocy finansowej. Ponadto funkcjonariuszom może przysługiwać prawo do kwatery tymczasowej lub równoważnik pieniężny z tytułu braku mieszkania. Funkcjonariusz ma również prawo do równoważnika za remont lokalu mieszkalnego lub domu. Rozdział ten określa również zasady dotyczące zwrotu kosztów dojazdu do miejsca pełnienia służby, przydzielania lokali, ich

opróżniania oraz organy uprawnione do realizacji uprawnień funkcjonariuszy w tych sprawach.

**Rozdział dziewiętnasty** zawiera inne, pozostałe uprawnienia funkcjonariuszy należne w czasie służby lub na wypadek śmierci. Są to : zasiłek na zagospodarowanie, zwrot kosztów przejazdu, nagrody roczne, uznaniowe, nagrody jubileuszowe, zapomogi, zasiłek pogrzebowy, pomoc finansowa na kształcenie dzieci oraz inne świadczenia socjalne wskazane w art. 215 ust. 1.

**Rozdział dwudziesty** reguluje kwestie rozstrzygania sporów o roszczenia funkcjonariuszy ze stosunku służbowego. Przepisy tego rozdziału zawierają katalog spraw ze stosunku służbowego funkcjonariuszy, dokonano podziału tych spraw na sprawy administracyjne i sprawy wynikające z podległości służbowej, a także wskazano sposób dochodzenia roszczeń funkcjonariuszy wynikających ze stosunku służbowego. Określone zostały zasady ponownego nawiązania stosunku służbowego z funkcjonariuszami, których stosunek służbowy uprzednio ustał, a także zasady przyznawania odszkodowania za wadliwe zwolnienie ze służby, zasady przywracania stopni Służby Więziennej oraz zasady związane z dokonywaniem potrąceń z uposażenia funkcjonariuszy.

**Rozdział dwudziesty pierwszy** to odpowiedzialność dyscyplinarna funkcjonariuszy. Ustawa przyjmuje jako zasadę ponoszenie odpowiedzialności dyscyplinarnej wyłącznie przed przełożonym dyscyplinarnym, z zachowaniem prawa funkcjonariusza do odwołania się od decyzji dyscyplinarnej do wyższego przełożonego a następnie, w przypadku braku pozytywnego dla niego rozstrzygnięcia, do właściwego sądu pracy. Przewiduje się likwidację sądów dyscyplinarnych i wprowadzenie instytucji rzecznika dyscyplinarnego jako niezależnego podmiotu, prowadzącego postępowanie dyscyplinarne, który ma gwarantować sprawność przebiegu postępowania dyscyplinarnego. Ustawa przewiduje również wprowadzenie uproszczonego postępowania dyscyplinarnego wraz z możliwością dobrowolnego poddania się karze.

**Rozdział dwudziesty drugi** to przepisy przejściowe i końcowe.

## **II. Przebieg prac legislacyjnych**

Przedłożona Senatowi ustawa została uchwalona przez Sejm w efekcie rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o Służbie Więziennej (druk nr 2062).

I czytanie ustawy odbyło się w dniu 24 czerwca 2009 r. na 44. posiedzeniu Sejmu RP.

Projekt stał się przedmiotem prac Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka. Projekt ustawy skierowano do podkomisji nadzwyczajnej, która przedstawiła sprawozdanie w dniu 21 listopada 2009 r., po odbyciu siedmiu posiedzeń.

Komisja Sprawiedliwości i Praw Człowieka, na posiedzeniu w dniu 19 stycznia 2010 r. uchwaliła sprawozdanie zawierające projekt ustawy. Przedstawione sprawozdanie zawierało zmiany wniesione do przedłożenia rządowego, z których najważniejsze to:

- 1) wprowadzenie nowego organu doradczego Ministra Sprawiedliwości – Rady Polityki Penitencjarnej,
- 2) wprowadzenie nowego brzmienia przepisu art. 7, polegającego na określeniu organów Służby Więziennej,
- 3) wprowadzenie zmian do przepisów określających zakres działania Dyrektora Generalnego i dyrektora okręgowego,
- 4) dodanie nowych upoważnień do wydawania aktów wykonawczych,
- 5) poszerzenie unormowania odnoszącego się do współdziałania Służby Więziennej z Policją,
- 6) wprowadzenie nowego brzmienia przepisu stanowiącego, że chcące pełnić służbę w SW osoby winny "dawać rękojmię prawidłowego wykonywania powierzonych zadań" zamiast "cieszyć się nieskazitelną opinią",
- 7) skrócenie z 12 do 6 miesięcy okresu pozostawania "w dyspozycji" po odwołaniu ze stanowiska służbowego,
- 8) dodanie nowych przepisów art. 118 ust. 6, 8 oraz 10-13 dotyczących odszkodowań należnych funkcjonariuszom,
- 9) dodanie przepisu nakładającego na funkcjonariuszy obowiązku składania oświadczeń majątkowych (art. 161) w miejsce usuniętego przepisu dotyczącego sytuacji prawnej byłych funkcjonariuszy,

Sprawozdanie Komisji zostało przyjęte wraz z trzema wnioskami mniejszości. Ich celem było:

- wskazanie, że członkowie Rady Polityki Penitencjarnej będą wykonywać swą pracę społecznie,
- wprowadzenie odmiennej podstawy przeniesienia funkcjonariusza na niższe stanowisko służbowe w art. 85 ust. 2 pkt 2, bądź alternatywnie
- usunięcie dotychczasowej podstawy przeniesienia funkcjonariusza na niższe stanowisko służbowe w postaci nieprzydatności na zajmowanym stanowisku, stwierdzonej w opinii służbowej w służbie stałej.

II czytanie miało miejsce na 60. posiedzeniu Sejmu w dniu 10 lutego 2010 r.

Wobec zgłoszenia 14 poprawek, projekt ustawy został ponownie skierowany do Komisji.

Przedmiotem najważniejszych z tych poprawek były następujące propozycje:

- aby w skład Rady Polityki Penitencjarnej wchodził przedstawiciel Służby Więziennej, w tym przynajmniej jeden przedstawiciel związku zawodowego,
- aby środki przymusu bezpośredniego wymienione w art. 19 ust. 1 mogły być stosowane w celu odparcia bezpośredniego zamachu na konwój ochraniający osobę pozbawioną wolności,
- aby skreślić przepis art. 47 ust. 1 który nakazuje przyjętego do służby funkcjonariusza mianować na pierwsze stanowisko oficerskie, chorążego lub podoficerskie, gdy spełnia on wymogi w zakresie wykształcenia,
- aby zmienić okresy oczekiwania w poszczególnych korpusach, na nadanie kolejnego wyższego stopnia,
- aby funkcjonariusze otrzymywali po 25 latach służby dodatek za wysługę lat w wysokości 30% uposażenia zasadniczego, a po 30 latach służby dodatek za wysługę lat w wysokości 35% uposażenia,
- aby Minister Sprawiedliwości określił, w drodze rozporządzenia, również tryb i zakres stosowania do funkcjonariuszy przepisów ustawy Kodeks pracy dotyczących przeciwdziałania zjawiskom mobbingu,
- aby w zamian za przedłużony czas służby, o którym mowa w art. 130 ust. 1, funkcjonariuszowi przysługiwał czas wolny od służby w tym samym wymiarze, udzielany niezwłocznie, nie później niż do zakończenia okresu rozliczeniowego, o którym mowa w art. 121 ust. 1,
- aby funkcjonariuszowi przysługiwało za okres pozostawania poza służbą świadczenie pieniężne równe uposażeniu na stanowisku zajmowanym bezpośrednio przed ustaniem stosunku służbowego, nie więcej jednak niż za okres 12 miesięcy i nie mniej niż za 1 miesiąc.

III czytanie odbyło się na 61. posiedzeniu Sejmu w dniu 19 lutego 2010 r. Ustawa została uchwalona po przyjęciu trzech poprawek. Wszystkie wnioski mniejszości zostały odrzucone.

### **III. Uwagi szczegółowe i propozycje poprawek**

1. Brzmienie przepisu art. 1 powinno być zmienione ze względu na nieprawidłowe umiejscowienie przymiotnika "apolityczna" który jako określenie najbardziej ogólne winien być umieszczony przed pozostałymi przymiotnikami opisującymi cechy formacji jaką jest Służba Więzienna.

- 1) w art. 1 wyrazy "jest umundurowaną i uzbrojoną formacją apolityczną" zastępuje się wyrazami "jest apolityczną, umundurowaną i uzbrojoną formacją";
2. Przedłożona Senatowi ustawa zawiera w kilku miejscach wyrażenie "środki przymusu skutkujące pozbawienie wolności", prawdopodobnie wzorujące się na odpowiednim brzmieniu przepisów Kodeksu karnego wykonawczego. Niestety nie jest to wyrażenie prawidłowe i nie można uznać za prawidłowe powielania błędów w imię tradycji czy wzorowania się na brzmieniu przepisów ustawy określanej jako "kodeks". Zgodnie z § 7 Zasad techniki prawodawczej "ustawę redaguje się zgodnie z powszechnie przyjętymi regułami składni języka polskiego". Należy zatem wprowadzić odpowiednie zmiany w treści przepisów ustawy.
  - 2) w art. 2:
    - a) w ust. 1 wyrazy "skutkujących pozbawienie wolności" zastępuje się wyrazami "skutkujących pozbawieniem wolności",
    - b) w ust. 2:
      - w pkt 3 wyrazy "skutkujące pozbawienie wolności" zastępuje się wyrazami "skutkujące pozbawieniem wolności",
      - w pkt 6 wyrazy "skutkujących pozbawienie wolności" zastępuje się wyrazami "skutkujących pozbawieniem wolności";
3. Przepis art. 18 ust. 1 określa jakie uprawnienia przysługują funkcjonariuszom przy wykonywaniu czynności służbowych. Wyraźnie do funkcjonariuszy skierowany jest wstęp do wyliczenia zawarty w ust. 1. Nie jest zatem konieczne dodawanie w treści pkt 3, że do sprawdzania pojazdów i ich ładunków uprawnieni są funkcjonariusze.
  - 3) w art. 18 w ust. 1 w pkt 3 wyrazy ", przez funkcjonariuszy oraz" zastępuje się wyrazem "również";
4. W art. 19 ust 1, który reguluje prawo stosowania środków przymusu bezpośredniego wobec osób pozbawionych wolności dodano nowy środek "środki techniczne zapobiegające nawoływaniu do buntu lub nieposłuszeństwa". Przepis nie określa jakie to środki techniczne, zamiast tego wskazuje cel stosowania środka, powtarzając brzmienie ust. 2, który stanowi, że **każdy środek przymusu może być stosowany w celu zapobieżenia nawoływaniu do buntu**. Tak zapisany środek przymusu jest niedookreślony i trudno



zgodzić się by stanowił on podstawę zgodnego z prawem stosowania jakiegoś rodzaju przymusu wobec osoby pozbawionej wolności.

Stosowanie "środków technicznych" jest jednym z elementów kontroli operacyjnej przeprowadzanej przez różne rodzaje służb, mają one umożliwiać utrwalanie obrazu, dźwięku i treści rozmów (w tym telefonicznych) jednak do ich stosowania potrzebne są zezwolenia odpowiednich organów. Kodeks karny wykonawczy przewiduje możliwość monitorowania obrazu lub dźwięku, jednak nie jest to uprawnienie funkcjonariusza. O stosowaniu monitorowania decyduje dyrektor zakładu karnego, funkcjonariusze jedynie realizują decyzje dyrektora. Koniecznym jest doprecyzowanie przepisu i wyraźne wskazanie o jakie "środki techniczne" chodzi w art. 19 ust. 1 pkt 5?

5. Katalog środków przymusu bezpośredniego określony w ust. 1 powinien zostać uzupełniony o wskazane w ust. 6 "urządzenia techniczne powodujące blokadę stawu kolanowego". Przepis ust. 6 stanowi *lex specialis* w stosunku do ust. 1, który określa **prawo funkcjonariusza** do użycia środków przymusu, natomiast ust. 6 wskazuje w jakich okolicznościach dany środek może być zastosowany prewencyjnie.

4) w art. 19 w ust. 1 po pkt 4 dodaje się pkt 4a w brzmieniu:

"4a) urządzenia techniczne powodujące blokadę stawu kolanowego";

6. Ustawa zawiera szereg przepisów, których brzmienie winno być przeredagowane ze względu na brzmienie przepisów Kodeksu karnego, który stanowi, że przestępstwo jest "umyślne" albo "nieumyślne", podobnie jak przestępstwo skarbowe. Celem ujednoczenia przepisów i dostosowania ich do całego systemu prawa proponuje się następujące poprawki:

5) w art. 29 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

"3) nie była skazana prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo umyślne lub umyślne przestępstwo skarbowe albo wobec której nie został wydany wyrok warunkowo umarzający postępowanie karne o takie przestępstwo, a także nie toczy się przeciwko niej postępowanie karne o takie przestępstwo,";

6) w art. 38 pkt 5 otrzymuje brzmienie:

"5) która nie była skazana prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo umyślne lub umyślne przestępstwo skarbowe albo wobec której nie został wydany wyrok warunkowo umarzający postępowanie karne o takie przestępstwo, a także nie toczy się przeciwko niej postępowanie karne o takie przestępstwo,";

- 7) w art. 42 w ust. 5 wyrazy "o umyślnie popełnione przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub umyślnie popełnione przestępstwo skarbowe" zastępuje się wyrazami "o ścigane z oskarżenia publicznego przestępstwo umyślne lub umyślne przestępstwo skarbowe";
- 8) w art. 94 w ust. 2 wyrazy "o umyślnie popełnione przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub umyślnie popełnione przestępstwo skarbowe" zastępuje się wyrazami "o ścigane z oskarżenia publicznego przestępstwo umyślne lub umyślne przestępstwo skarbowe";
- 9) w art. 95 w ust. 2 wyrazy "za umyślnie popełnione przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub umyślnie popełnione przestępstwo skarbowe" zastępuje się wyrazami "za ścigane z oskarżenia publicznego przestępstwo umyślne lub umyślne przestępstwo skarbowe";
- 10) w art. 97 w ust. 1 w pkt 4 wyrazy "za umyślnie popełnione przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub umyślnie popełnione przestępstwo skarbowe" zastępuje się wyrazami "za ścigane z oskarżenia publicznego przestępstwo umyślne lub umyślne przestępstwo skarbowe";
- 11) w art. 107 w ust. 2 w pkt 3 wyrazy "za umyślnie popełnione przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub umyślnie popełnione przestępstwo skarbowe" zastępuje się wyrazami "za ścigane z oskarżenia publicznego przestępstwo umyślne lub umyślne przestępstwo skarbowe";
- 12) w art. 188 w ust. 1 w pkt 8 wyrazy "za umyślnie popełnione przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub umyślnie popełnione przestępstwo skarbowe" zastępuje się wyrazami "za ścigane z oskarżenia publicznego przestępstwo umyślne lub umyślne przestępstwo skarbowe";
- 13) w art. 199 w pkt 1 wyrazy "za umyślnie popełnione przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub umyślnie popełnione przestępstwo skarbowe" zastępuje się wyrazami "za ścigane z oskarżenia publicznego przestępstwo umyślne lub umyślne przestępstwo skarbowe";
- 14) w art. 202 w ust. 1 wyrazy "o umyślnie popełnione przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub umyślnie popełnione przestępstwo skarbowe" zastępuje się wyrazami "o ścigane z oskarżenia publicznego przestępstwo umyślne lub umyślne przestępstwo skarbowe";
- 15) w art. 221 w ust. 1 w pkt 3 wyrazy "o umyślnie popełnione przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub umyślnie popełnione przestępstwo skarbowe" zastępuje

się wyrazami "o ścigane z oskarżenia publicznego przestępstwo umyślne lub umyślne przestępstwo skarbowe";

16) w art. 225 wyrazy "uchylenia prawomocnego skazania na środek karny pozbawienia praw publicznych lub uchylenia prawomocnego skazania na karę pozbawienia wolności za umyślnie popełnione przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub umyślnie popełnione przestępstwo skarbowe" zastępuje się wyrazami "uchylenia prawomocnego wyroku orzekającego środek karny pozbawienia praw publicznych lub uchylenia prawomocnego wyroku skazującego za ścigane z oskarżenia publicznego przestępstwo umyślne lub umyślne przestępstwo skarbowe na karę pozbawienia wolności";

7. Przepis art. 30 ust. 2 winien być uzupełniony, ze względu na drobne uchybienie redakcyjne. Przedmiotem poprawki jest określenie rodzaju ochrony przysługującej pracownikowi, w związku z wykonywaniem przez niego obowiązków w stałym i bezpośrednim kontakcie z osobami pozbawionymi wolności.

17) w art. 30 w ust. 2 po wyrazie "ochrony" dodaje się wyraz "prawnej";

8. Przepis art. 30 ust. 3 przyznaje pracownikom SW szczególny rodzaj uprawnienia. Mają oni w określonych w przepisie przypadkach prawo do otrzymania zwrotu kosztów obrony, wydatkowanych w związku z zakończonym postępowaniem karnym. Ochrona prawna jest pojęciem odmiennym, znacznie szerszym od pojęcia kosztów obrony.

Inną kwestią jest pominięcie w omawianym przepisie przypadków umorzenia postępowania z powodu niepopelnienia przestępstwa. Należy wskazać, że zarówno funkcjonariusze SW jak i innych służb mundurowych posiadają uprawnienia obejmujące ten przypadek. Wyjaśnienia wymaga zatem zaistniałe pominięcie dotyczące pracowników SW.

***Propozycja poprawki:***

18) w art. 30 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

"3. Pracownikowi, o którym mowa w ust. 1, przysługuje zwrot kosztów obrony, jeżeli postępowanie karne, wszczęte przeciwko niemu o przestępstwo lub przestępstwo skarbowe popełnione w związku z wykonywaniem czynności służbowych, zostanie prawomocnie zakończone orzeczeniem o umorzeniu postępowania wobec braku ustawowych znamion czynu zabronionego lub niepopelnienia przestępstwa albo wyrokiem uniewinniającym. Koszty takie zwraca się ze środków Skarbu Państwa

na wniosek pracownika, w wysokości faktycznie poniesionych kosztów, nie wyższej niż stawka maksymalna wynagrodzenia jednego obrońcy, określona w przepisach wydanych na podstawie art. 16 ust. 3 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. - Prawo o adwokaturze (Dz. U. z 2009 r. Nr 146, poz. 1188 i Nr 166, poz. 1317).";

**Odpowiednie zmiany należy wprowadzić również w przepisach art. 164, który dotyczy uprawnień funkcjonariuszy:**

19) w art. 164 w ust. 1 po wyrazie "ochrony" dodaje się wyraz "prawnej";

20) w art. 164 ust. 2 i 3 otrzymują brzmienie:

"2. Funkcjonariuszowi przysługuje zwrot kosztów obrony, jeżeli postępowanie karne, wszczęte przeciwko niemu o przestępstwo lub przestępstwo skarbowe popełnione w związku z wykonywaniem czynności służbowych, zostanie prawomocnie zakończone orzeczeniem o umorzeniu postępowania wobec braku ustawowych znamion czynu zabronionego lub niepopelnienia przestępstwa albo wyrokiem uniewinniającym.

3. Koszty obrony zwraca się ze środków Skarbu Państwa na wniosek funkcjonariusza, w wysokości faktycznie poniesionych kosztów, nie wyższej niż stawka maksymalna wynagrodzenia jednego obrońcy, określona w przepisach wydanych na podstawie art. 16 ust. 3 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. - Prawo o adwokaturze.";

9. W art. 36 w ust. 4, który zawiera upoważnienie do wydania aktu wykonawczego należy przeredagować treść przepisu zawartego w pkt 6, gdyż jest on w obecnym kształcie niejasny.

21) w art. 36 w ust. 4 w pkt 6 wyrazy "na wniosek osoby odznaczonej oraz kosztów wytworzenia odznaki" zastępuje się wyrazami ", na wniosek osoby odznaczonej oraz koszty wytworzenia odznaki";

10. W art. 42 ustawa zawiera przepis określający co zawiera akt mianowania na stałe. Tymczasem przepis art. 40 w ust. 4 określa tę samą materię. Jedyna rozbieżność to wskazanie dnia mianowania, o które można uzupełnić w razie potrzeby przepis art. 40 ust. 4.

22) w art. 42 skreśla się ust. 8;

11. Drobnej korekty redakcyjnej wymaga przepis art. 136 ust. 1. Skrót "dyżur telefoniczny" odnosi się bowiem do "pozostawania w gotowości" a nie do "telefonicznego wezwania".  
23) w art. 136 w ust. 1 wyraz "zwane" zastępuje się wyrazem "zwanego";
12. Art. 138 zawiera niepotrzebny skrót.  
24) w art. 138 w ust. 1 skreśla się wyrazy ", zwanego dalej "urlopem wypoczynkowym",";
13. W art. 182 w ust. 4 określono wysokość równoważnika pieniężnego za remont lokalu mieszkalnego lub domu, w roku 2010. Przepis w takim brzmieniu ma charakter przepisu przejściowego i powinien być zamieszczony na końcu ustawy, chyba, że podobnie jak w art. 179 pominięte zostanie oznaczenie roku i oczywistym będzie, że wysokość równoważnika dotyczy roku w którym ustawa wejdzie w życie.  
25) w art. 182 w ust. 4 skreśla się wyrazy ", w roku 2010";
14. Należy zwrócić uwagę na sprzeczność zaistniałą pomiędzy przepisami art. 213 ust. 2 i 216 ust. 2 pkt 1.  
Uprawienie do pomocy finansowej na kształcenie, zgodnie z przepisem art. 213 ust. 2 przysługuje do ukończenia 25 roku życia. Tymczasem art. 216 stanowi, że za członków rodziny funkcjonariusza uprawnionych do świadczeń (między innymi w art. 213) są dzieci, które nie przekroczyły 25 roku życia. W celu uniknięcia sprzeczności należy w art. 216 wprowadzić poprawkę o następującej treści:  
"26) w art. 216 w ust. 2 w pkt 1 wyrazy "nie przekroczyły" zastępuje się wyrazami "nie ukończyły";
15. Przepis art. 216 ust. 2 pkt 2 należy przeredagować, w celu uczynienia go bardziej czytelnym:  
"27) w art. 216 w ust. 2 w pkt 2 wyrazy "bez względu na wiek stały się" zastępuje się wyrazami "bez względu na wiek, jeżeli stały się";
16. W przepisie art. 241 ust. 1 pkt 2 należy uzupełnić odesłanie o ust. 3, który określa po upływie jakiego terminu nie wszczyna się postępowania dyscyplinarnego.  
"28) w art. 241 w ust. 1 w pkt 2 wyrazy "ust. 4 i 5" zastępuje się wyrazami "ust. 3-5".

*Beata Mandylis*

*Główny legislator*